

Дубів В. В.

*Карпатський національний університет імені Василя Стефаника
(Івано-Франківськ, Україна)*

ЛЕКСИКО-СТИЛІСТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ПРОМОВ ЛАУРЕАТІВ ПРЕМІЇ «ОСКАР»

Публічні урочисті промови, зокрема виступи лауреатів премії «Оскар», становлять окремий різновид дискурсу, який поєднує риси офіційного, розмовного та художнього мовлення. У сучасній лінгвістиці такі тексти досліджуються в межах дискурс-аналізу, прагматики та стилістики, що дозволяє комплексно розглядати їхню мовну організацію та функціональне навантаження. Відповідно до підходу Н. Ферклафа, дискурс є формою соціальної практики, у межах якої мовлення не лише відображає соціальні реалії, але й активно їх конструює (Fairclough, 1992). Це особливо помітно у випадку промов лауреатів «Оскара», які виголошуються в умовах глобальної медіа-присутності та мають значний культурний резонанс. З іншого боку, прагматичний підхід акцентує увагу на тому, як мовці передають додаткові смисли, що виходять за межі буквального значення, зокрема через імплікації, соціальні ритуали подяки та апеляцію до аудиторії (Yule, 1996; Штафірна, 2021). Стилiстичний аналіз, у свою чергу, передбачає дослідження вибору лексичних одиниць, синтаксичних конструкцій та використання фігур мовлення, що формують індивідуальний стиль виступу та його емоційний вплив. Мета дослідження полягає у виявленні та аналізі лексико-стилiстичних особливостей промов лауреатів премії Academy Awards, а також у визначенні їхніх прагматичних функцій і ролі у формуванні сучасного публічного дискурсу. Матеріалом дослідження обрано промову ірландської актриси Джесі Баклі, яку вона виголосила у 2026 році після отримання нагороди за найкращу жіночу роль у фільмі *Hamnet*, у якому акторка виконала роль Агнес, дружини Вільяма Шекспіра, зобразивши глибокий емоційний досвід втрати дитини.

Зазначимо, що премія Academy Awards є однією з найпрестижніших кінематографічних нагород у світі, яку щорічно присуджує Academy of Motion Picture Arts and Sciences. Вона охоплює широкий спектр номінацій, включаючи найкращий фільм, режисуру, акторську гру та технічні категорії, і відіграє важливу роль у формуванні глобальних культурних тенденцій. Церемонія нагородження привертає увагу мільйонів глядачів і виступає потужною платформою для артикуляції соціальних, політичних і культурних меседжів. Водночас промови лауреатів мають чіткі часові обмеження, зазвичай у межах 30–60 секунд, що зумовлює їхню високу інформативну щільність і прагнення до максимальної експресивності. Попри стислість, такі виступи часто набувають вірусного поширення в медіапросторі, стаючи важливими елементами сучасного культурного дискурсу.

Аналіз промови Jessie Buckley, виголошеної під час церемонії, демонструє типові лексико-стилістичні особливості цього жанру. Передусім, для виступу характерна висока емоційна насиченість, що реалізується через використання позитивно маркованої лексики, такої як *beautiful*, *incredible*, *inspired*, яка формує атмосферу щирості та вдячності. Значну роль відіграє також оцінна лексика, що дозволяє мовцю підкреслити значущість колективного досвіду та взаємної підтримки, зокрема через вислови на кшталт *incredible women* або *beautiful chaos*. Важливою особливістю є персоналізація мовлення, яка досягається через активне використання займенників першої та другої особи, що створює ефект безпосереднього контакту з аудиторією та підсилює емоційний вплив висловлювання.

У стилістичному аспекті промова вирізняється використанням метафоричних конструкцій, серед яких особливо показовою є метафора *the beautiful chaos of a mother's heart*, що репрезентує складність і багатогранність материнського досвіду. Повтори, зокрема часте вживання формули подяки *thank you*, виконують ритмічну та емпатичну функцію, підсилюючи експресивність

мовлення. Синтаксична організація тексту характеризується переважанням коротких і простих речень, що відображає спонтанність і емоційність виступу, а також наявністю еліптичних конструкцій і парцеляції, які створюють ефект природного усного мовлення. У прагматичному плані промова виконує одразу кілька функцій: ритуальну, що полягає у вираженні подяки; емоційну, пов'язану з демонстрацією особистих переживань; та соціальну, яка проявляється у зверненні до ширших тем, зокрема ролі жінок і материнства.

Можна узагальнити, що проаналізована промова Джесі Баклі підтверджує, що сучасний оскарівський дискурс тяжіє до персоналізації, щирості та соціальної значущості, що забезпечує його впливовість у глобальному культурному просторі.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Fairclough, N. (1992). *Discourse and social change*. Cambridge: Polity Press.
2. Yule, G. (1996). *Pragmatics*. Oxford: Oxford University Press.
3. Штафірна, Л. В. (2021). *Англомовна промова подяки: лінгвопрагматичний та когнітивно-дискурсивний аспекти* (Кандидатська дисертація). Тернопіль.
4. The Academy. (2026). *Jessie Buckley wins Best Actress | 98th Oscars* [Video]. YouTube. <https://www.youtube.com/watch?v=BQ8M4zxr7Cc>

Івасишина Т. А.

*Національна академія Служби безпеки України
(Київ, Україна)*

ФОЛЬКЛОРНІ ДЖЕРЕЛА «ПІСНІ ПРО РУШНИК» АНДРІЯ МАЛИШКА

Пісня – один з найдавніших і найпоширеніших видів словесно-музичного мистецтва українців. Пісенний розмай нашого народу справді безберегий, й існуюча жанрова типологія народної пісні навряд чи може повністю охопити весь її арсенал. За свідченням зарубіжних науковців, українська пісня займає в світі пріоритетні позиції як за кількістю знаних творів, так і за поетичністю та музичною досконалістю. Відомий український учений Г. Нудьга зібрав і ретельно